

Посоченото определение е един компромисен вариант, при който е направен опит да се обобщят различните виждания. По същество всяка страна е следвала своята традиция, опита и нуждите в това отношение. По-нататък се прави опит да се обсъдят различните особености в отделните европейски държави.

Останалите въпроси (гражданство, страна на раждане и т.н.), посочени по-горе, имат косвено отношение към изследвания предмет. В най-добрия случай те показват наличието на групи сред населението на дадена страна, обхващащи лица, дошли от другаде. Вероятно те имат и някои културни и езикови различия в сравнение с основното население, но не се знае каква част от тях са запазили тези различия. С разширяването на Европейския съюз и постепенното включване на всички европейски страни в неговите граници необходимостта от тези въпроси ще отпада. В обозримо бъдеще вероятно политическите граници между страните членки ще имат само номинално значение. Тогава за установяване на културното и езиковото многообразие вероятно първостепенна роля ще играе въпросът за етническата принадлежност. Подобно косвено значение има и въпросът за религията.

ГРУПИРАНЕ НА СТРАНИТЕ Новият подход към запазването на културното и езиковото многообразие в Европейския съюз се оформя още през 80-те години на 20-и век (Linguistic..., 1986). Това намира отражение и при преброяванията на населението в много от страните членки в началото на 90-те години на 20-и век и особено в началото на 21-ви век (Haug, Courbage, Compton, 1998)⁴.

През 90-те години на 20-и век и след 2000 г. европейските страни (членуващи в ЕС или извън него) според отражението на преките и косвените въпроси относно етническата принадлежност при преброяванията на населението могат условно да бъдат разделени на **три групи**: *първа група* - страни с пряк въпрос за етническата принадлежност в преброителната карта (вкл. и други от въпросите, споменати по-горе); *втора група* - страни с пряк въпрос за езика в някоя от неговите разновидности (вкл. и други въпроси); *трета група* - страни само с включване на косвени въпроси в пре-

⁴ Поради своята същност основен източник на информация за отделните страни са интернет сайтовете на съответните органи на държавната статистика. За икономия на място някои от тези адреси и названията на отделните документи не се поместват, но лесно могат да бъдат намерени.